

Čiernohronská železnica, n.o.

Hlavná 56, 976 52 Čierny Balog

tel./fax.: 048/61 91 500

Čierny Balog 29.4.2024

ČHŽ, n.o.

Výročná správa za rok 2023

1. Úvod

Čiernohronská železnica, nezisková organizácia /ČHŽ/ bola založená za účelom rozvoja a ochrany kultúrnej technickej pamiatky – Čiernohronskej železnice v Čiernom Balogu a zaregistrovaná na KÚ v Banskej Bystrici 18. 9. 2001 **pod číslom 2001/07603**. V súčasnosti je registrovaná Obvodným úradom v Banskej Bystrici, odborom všeobecnej vnútornej správy **pod registračným číslom OVVS/NO-7/2001**. Čiernohronská úzkokoľajná lesná železnica je Národnou kultúrnou pamiatkou zapísanou v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR – registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok **pod číslom 3433/1-15** a je chránená v zmysle zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Vozidlový park je v ÚZPF – registri hnutel'ných národných kultúrnych pamiatok, zapísaný **pod číslom 11110/1-11**. V zmysle zákona č. 206/2009 Z.z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty je ČHŽ zaregistrovaná do evidencie zariadení, ktoré majú charakter múzejnej prezentácie pod registračným číslom **ZMP/52/2010**.

Aktuálne patrí k najvyhl'adávanejším turistickým atrakciám v regióne. Národná kultúrna pamiatka - Čiernohronská úzkokoľajná lesná železnica sa teší uznaniu nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Svedčia o tom mnohé ocenenia a stále nové a nové spolupráce na domácom aj medzinárodnom fóre. Ale ako to tak už býva neslávny zvykom, najmenej pomoci sa jej dostáva od tých, ktorí by na ňu, práve naopak, mali byť najviac hrdí. Ešte stále je však obklopená dostatkom dobrých ľudí doma i v zahraničí, ktorí vždy ochotne a nezištne pridajú ruku k zachovaniu tohto vzácneho kultúrneho a technického dedičstva.

2. Prehľad činnosti

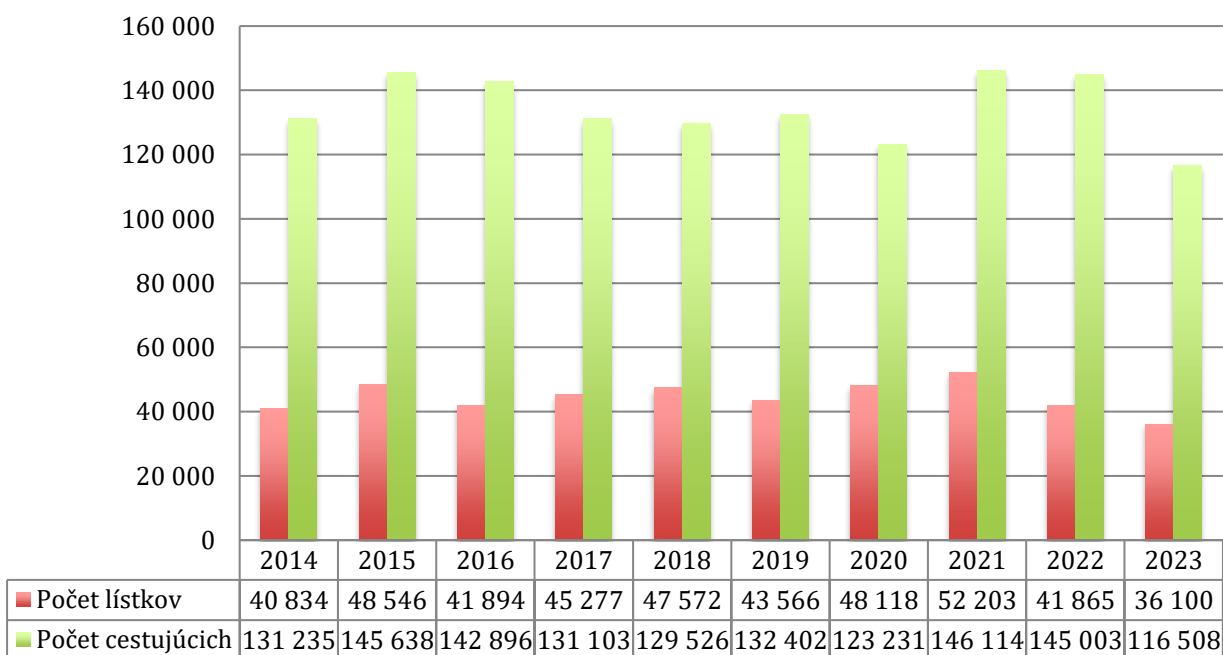
V roku 2023 ČHŽ, n.o. ako svoju hlavnú činnosť pri obnove a ochrane národnej kultúrnej pamiatky prevádzkovala turistickú osobnú dopravu na troch úsekoch celkovo **20 km** zachovaných a obnovených tratí Chvatimech - Hronec - Čierny Balog - Vydrovo / Dobroč a späť (spolu **36 100 ks predaných vstupeniek**, čo predstavuje cca **116 508 prepravených cestujúcich** vo všetkých vypravených vlakoch ČHŽ). Išlo už o **32.** letnú prevádzkovú sezónu od obnovenia jej novodobej prevádzky **1.5.1992**. Pôvodnú lesnú železnicu využívali na odvoz dreva i verejnú osobnú dopravu štátne lesy 75 rokov od 8.1.1908 do 31.12.1982. Dosiahla vtedy celkovú dĺžku všetkých tratí **132 km** – najviac zo všetkých cca 70-tich lesných železníc na Slovensku.

Verejná osobná doprava v záväzku na objednávku štátu alebo samospráv ani pravidelná nákladná doprava neboli prevádzkované, s výnimkou príležitostných nedotovaných prepráv občanov Čiernohronského mikroregiónu na komerčné riziko a stratu dopravcu - pre obce Čierny Balog, Hronec, Valaská a Podbrezová za symbolické cestovné (Fašiangy, futbalové stretnutia, Deň školy, Mikuláš a pod.). Vzhľadom na postupné ukončenie celosvetovej

epidémie COVID-19 tieto prepravy aj v roku 2023 mierne narastali a napr. na Fašiangových jazdách sme tak znovu previezli za symbolické cestovné **viac ako 550 cestujúcich – predovšetkým občanov Čierneho Balogu.**

Na činnosti ČHŽ sa opäť podieľali predovšetkým dobrovoľníci objemom odpracovaných **1 119** osobodní, čo predstavuje **8 430** dobrovoľne odpracovaných brigádnických hodín (!!!). Dlhodobá bezplatná pomoc medzinárodných dobrovoľníkov v takomto rozsahu a dĺžke trvania nemá pri podobných projektoch obnovy národnej kultúrnej pamiatky v SR obdobu a v rámci spolupráce s porovnateľnými prevádzkami v zahraničí sme sa s ňou nikde nestretli - právom sme na ňu hrdí.

Vývoj počtu predaných lístkov a počtu cestujúcich za posledných 10 rokov

Počet prepravených cestujúcich zaznamenal **v roku 2023 pomerne značný pokles - medziročne o 20 % oproti roku 2022**, čo bolo spôsobené predovšetkým pokračujúcim bezprecedentným útokom developera Ing. Jozefa Garbiara, žiaľ podporovaného vedením obce Čierny Balog a dvomi zjavne „motivovanými“ štátnymi úradníkmi MDaV SR a DÚ. **Tesne pred začiatkom letnej sezóny 29.4.2023 postavil s povolením obce Čierny Balog cez našu trať smer Dobroč plot a betónové zátarasy, čím úplne znemožnil prevádzku našich vlakov:**

Napriek okamžitému privolaniu polície i oznámeniu tohto činu príslušnému bezpečnostnému orgánu – Dopravnému úradu /DÚ/ i špecializovanému stavebnému úradu Ministerstva dopravy a výstavby SR /MDaV SR/, sme k odstráneniu plotov a betónových zátarás mohli pristúpiť až **2.8.2023** - po nadobudnutí právoplatností viacerých súdnych rozhodnutí o predbežnom opatrení súdu v tejto veci, **letná sezóna však už bola stratená...** Celá až neuveriteľná kauza veľmi poznačila našu propagáciu (**pôjdete na výlet s malými deťmi niekam, kde stavajú pred vlak betónové zátarasy...?**) a tým i celkovú návštevnosť železničky. Súčasne sme museli a stále musíme z vlastných zdrojov financovať veľmi nákladné právne služby – štátne úrady MDaV SR a DÚ nám namiesto pomoci okamžite začali posielat' na ČHŽ nekonečné a dookola opakované kontroly a štátne odborné dozory s cieľom akýmkoľvek spôsobom „preukázať nelegálnosť existencie ČHŽ“ - len spis o údajnom probléme neoznačených prechodov ku domom vo Vydrovskej doline má ku dnešnému dňu **2 709 strán...**

Náklady na právne služby v boji proti developerovi, ale žiaľ aj proti obci Čierny Balog a niektorým úradníkom z MDaV SR a DÚ presahujú k dnešnému dňu už čiastku **150 000,- EUR (...)**, a vzhľadom na skutočnosť, že ide viac menej o spor so štátom či samosprávou a pochybeniam jeho úradníkov – **je len veľmi malý predpoklad, že vzniknuté škody ČHŽ niekto niekedy aj aspoň čiastočne bude musieť nahradiť...**

Postupne od jari 2023 sa vrátili aspoň obľúbené školské výlety a previezli sme v rámci nich opäť **6 477** detí zo škôl celého Slovenska, čo predstavuje medziročne mierny **nárast o 2 %**. To, že počas leta bola aj napriek návratu možností zahraničných dovolení naša návštevnosť aspoň nejaká, je zásluha predovšetkým trvalého rozvoja ponuky a propagácie v širšom regióne Horehronia a Banskobystrického kraja. Dlhodobá koncepčná činnosť BBSK - Regionálnej rozvojovej agentúry BBSK, KOCR, OOCR a Klastra Horehronie (Horehronský expres, Zbojnický expres, projekt propagácie formou ambasádorov, cyklotrasy a pod.), vďaka ktorým opäť veľká časť Slovákov uprednostnila „dovolenku na Slovensku“, sa tak stáva jednou zo zásadných a trvalých podôp činnosti ČHŽ. V roku 2023 sa ale opäť ku Slovensku odvrátili chrbtom zahraniční návštevníci, predovšetkým z ČR, veľmi negatívne sa prejavovalo aj pokračovanie agresie Ruska na Ukrajine.

S požiadavkami na stále kvalitnejšie služby sa zvyšujú nároky aj na našich sprievodcov. Počas hlavnej sezóny zvládajú nápor stoviek turistov denne a napriek mnohým nepredvídateľným situáciám dôstojne reprezentujú našu organizáciu, región i Slovensko, o čom svedčia mnohé pozitívne ohlasy na sociálnych sieťach aj ďalšie recenzie. Každoročne preto u nás okrem dobrovoľníkov zamestnávame cez letnú sezónu vyše **17** predovšetkým miestnych študentov a študentiek stredných a vysokých škôl, ktorí v našej organizácii získavajú svoje prvé pracovné návyky a skúsenosti.

Ďalších vyše **10** sezónnych zamestnancov pracuje v našej **reštaurácii Lampáreň**, na staničke v Čiernom Balogu. S ohľadom na požadovanú kvalitu služieb sme reštauráciu i celú budovu staničky museli po jej **nájomcom spôsobenom výbuchu v roku 2014** vybojovať od obce späť, budovu na vlastné náklady znovu celú opraviť a od roku 2018 v nej poskytujeme i reštauračné služby opäť vo vlastnej réžii ČHŽ. V obojstranne výhodnom režime sme tak v roku 2023 opäť poskytli prácu na ČHŽ aj viacerým vojnovým utečencom z Ukrajiny, vrátane nezištnej pomoci našich dobrovoľníkov i niektorých občanov obce Čierny Balog napr. pri výuke slovenčiny a pod.

V priamom rozpore s týmto vývojom je, žiaľ, ponuka i rozvoj služieb priamo v obci Čierny Balog, ktoré aj naďalej stagnujú. Chýbajú nové služby pre návštevníkov, propagácia a osobný ústretový prístup k zákazníkom. V obci napr. dodnes nenájdete jedinú verejnú lavičku, park či nebudaj kvalitné obcou vybudované detské ihrisko, alebo možnosť kúpania. Prevzatie prevádzky lyžiarskeho strediska novým nájomcom umožnilo od zimy 2021/2022 takmer plnohodnotnú zimnú sezónu, vplyv na rozvoj služieb v obci je však stále minimálny. Negatívne

sa v tejto súvislosti už vyše 26 rokov prejavuje aj dlhodobá (ne)činnosť občianskeho združenia **Vydra**, hoci v rokoch 1993 – 1997 sa tu úspešne prevádzkovalo **Ekocentrum Strom života** a environmentálna výchova. Dnes už len fiktívne „informačné kancelárie“ organizácie Vydra, štedro dotované z obecného rozpočtu, sa vo väčšej miere venujú iba komerčnému predaju suvenírov prípadne rodinnej rekreácii v „brlohu“ svojich členov (ak nadviažeme na startlabovú kampaň organizácie s názvom Brloh túlavých Vydier) bez akéhokoľvek trvalého všeobecne prospešného prínosu. Táto organizácia nám navyše v spolupráci s obcou „odobrala“ nami postavenú budovu dreveničky na stanici v Čiernom Balogu a pán starosta spolu so zastupiteľstvom sa nám **snaží zakázať i prevádzku bufetu** na priľahlej terase. Dlhodobu neoprávnene zakazujú návštevníkom prístup na pozemok trate ČHŽ v tábore vo Vydrovskej doline, ktorého okolie sa stále viac a častejšie zaplňa zaparkovanými súkromnými motorovými vozidlami účastníkov „aktivít“ tohto čoraz čudnejšieho spolku čoraz čudnejších ľudí - Vydry... Treba podotknúť, že profesionálne vykonávaná **lesná pedagogika** pracovníkmi LSR OZ Čierny Balog, ktorú môžu návštevníci v ojedinelých termínoch vnímať priamo na chodníkoch Lesníckeho skanzenu, má ohromný úspech, preto by stálo za zváženie tieto prehliadky a oživenia Lesníckeho skanzenu zintenzívniť najmä pre laickú verejnosť, nie len pre odborné školy a exkurzie štátnych lesov.

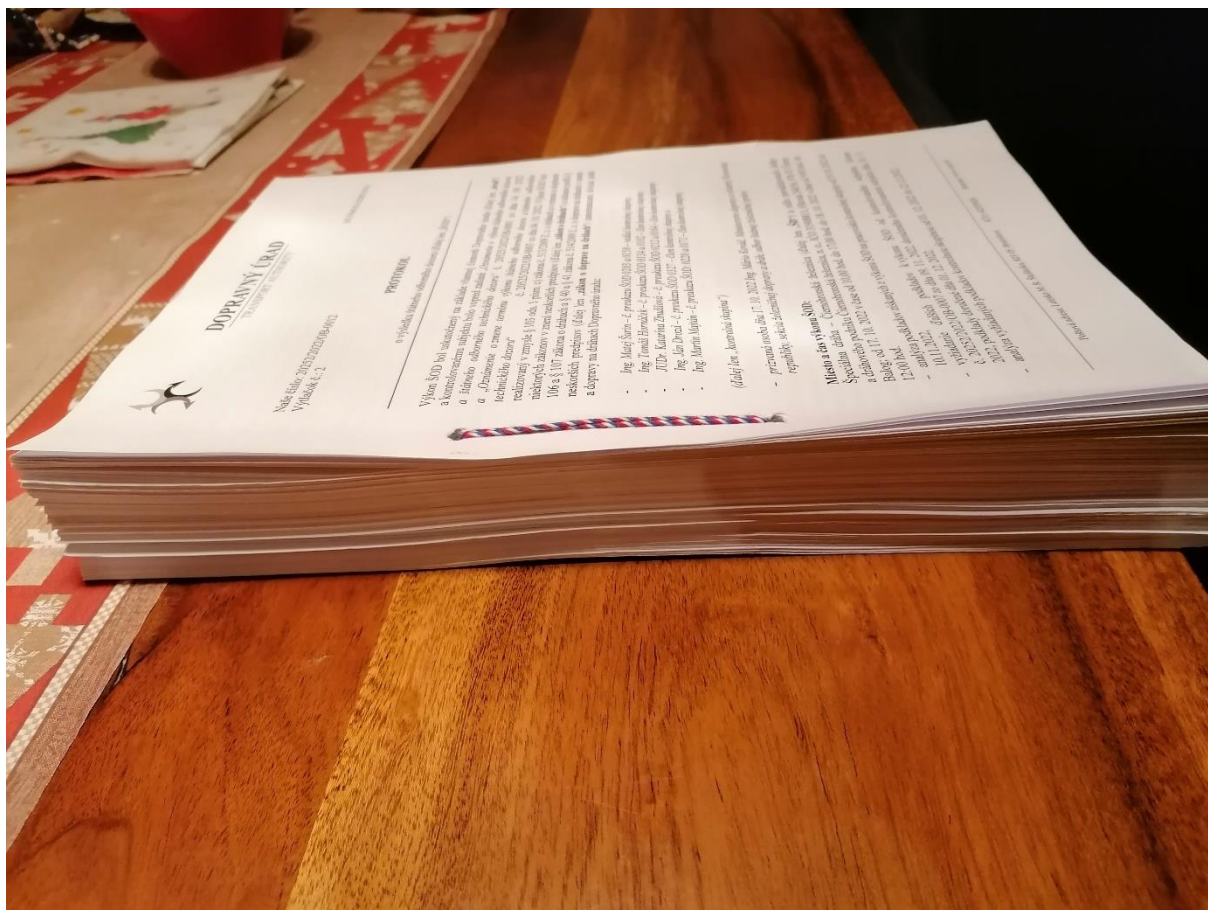
Už dlhodobo však zostáva nemenný aj nedôstojný vstupný areál **Lesníckeho skanzenu**, ktorý aj naďalej „víta“ návštevníkov večne zatvorenými alebo, naopak, preplneným dreveným WC a TOI TOI búdkami. Vrátil sa, žiaľ, i súbor nevzhľadných plachtových prístreškov s absolútne nevhodným vybavením na sedenie a službami bufetu súkromného podnikateľa **Vydrovo, s.r.o.**, ktorý roky nijako nereaguje na zvyšujúcu sa návštevnosť Lesníckeho skanzenu. **Ide o rovnakého podnikateľa, ktorý spôsobil výbuch staničnej reštaurácie v roku 2014...** Všetky naše návrhy vo veci budovania nového spoločného nástupného centra alebo aspoň novej drevenej stavby staničky ČHŽ s vyšším nástupišťom, pokračovanie v projekte „Európskej školy lesa“ a pod. boli zo strany LSR, š.p., obce aj Vydry opakovane zamietnuté, alebo sú odkladané „do budúcnosti“. Napriek neúspechom a v nadväznosti na neustále personálne zmeny vo vedení ministerstva i štátneho podniku LSR budeme ale aj tak naďalej pokračovať v našom úsilí a v snahách o spoločný rozvoj Vydrovskej doliny i v budúcnosti.

Počas pandémie ale aj počas začiatku agresie Ruska na Ukraine sa tu navyše nik z miestnych orgánov ani náznakom nesnažil o žiadnu zmenu rozpočtu prípadne pomoc pre organizácie závislé iba od cestovného ruchu – ako obvykle sme si museli pomôcť sami. Napr. nebolo možné pre ČHŽ prijať ani štátnu pomoc pre ubytovanie celkovo **11** vojnových utečencov, ktorých sme ubytovali hneď na tretí deň vojny v našej brigádnickej ubytovni na staničke – **budova dodnes patrí štátnym lesom...** Nepochopiteľné protivenstvá niekoľkých predstaviteľov vedenia obce Čierny Balog, naopak pokračovali aj počas roku 2023.

Asi najvýraznejšími boli narastajúce útoky a aktivity novozvoleného pána starostu proti ČHŽ všeobecne i proti projektu revitalizácie ČHEŽ a jej začleneniu do systému verejnej dopravy **IDS BBSK** a predovšetkým „spolupráca“ vedenia obce s veľmi bohatým developerom Jozefom Garbiarom, ktorý nám už dňa 8.6.2022 úplne nezákonne zasypal časť trate smer Dobroč štrkom a znemožnil tak riadnu prevádzku ČHŽ. Na naše ohromné prekvapenie sa do „spolupráce“ s developerom postupne zapojili i niektoré osoby z Ministerstva dopravy a výstavby SR a Dopravného úradu. Našu špeciálnu dráhu nie len že nijak neochránili, ale postupne pomocou veľmi neštandardne vedených konaní, miestnych zisťovaní, štátnych odborných dozorov a kontrol vyhlásili najskôr časť a potom dokonca celú stavbu dráhy ČHŽ za „**čiernu stavbu**“ (!) s úmyslom úplne zastaviť a zrušiť jej prevádzku... Nezostávalo nám iné, ako najat' si renomovanú právnickú kanceláriu a začať sa brániť. Prvé rozhodnutia MDaV SR sa nám tak podarilo ešte pred koncom roku 2022 v rozkladovom konaní zrušiť a verili sme že postupne s pomocou MK SR, Pamiatkového úradu SR, právnikov i všetkých dobrých, čestných a prajných ľudí dosiahneme znovu spravodlivosti. Žiaľ zatiaľ sa tak nestalo a problémy skôr pribúdajú aj napriek už právoplatným rozhodnutiam viacerých súdov v náš prospech.

Segment mimoriadnych jázď a akcií pre firmy, historikov i obchodných partnerov zaregistroval v roku 2023 opäť mierne oživenie, veríme že návrat firemných akcií bude pokračovať min. na úroveň pred pandémiou. Individuálnych návštevníkov ČHŽ predstavujú aj naďalej predovšetkým jednodenné rodinné výlety, pri pobytových návštevníkoch sa dlhodobo kladne prejavuje činnosť **OOCR a Klastra Horehronie** – zvyšuje sa počet turistov, ktorí sa ubytujú v okolí Nízkyh Tatier na viac než 1 noc. Z dlhodobého hľadiska je však jasné, že iba železnica a Lesnícky skanzen nebudú v budúcnosti dostatočnou motiváciou pre návštevu našej obce a regiónu, a preto je potrebné budovať ďalšie nové atraktivity pre prilákanie stále náročnejších návštevníkov. Konkurencia nespí (kúpaliská, cesty v korunách stromov, rozhľadne, bobové dráhy a pod.). Situácia na miestnych komunikáciách sa síce výrazne zlepšila v súvislosti s dokončením stavby obecnej kanalizácie a realizáciou ďalšej osobitnej cyklocestičky Krám – Brezno, je však potrebné v budovaní segregovanej cyklistickej infraštruktúry pokračovať aj vyššie dedinou. Rovnako je nutné postupne obmedzovať počet a predovšetkým rýchlosť motorových vozidiel na všetkých komunikáciách v obci. Smerové retardéry, fungujúca verejná doprava a návrat nákladnej dopravy na ČHŽ sú presne tým smerom, ktorým by sa vedenie obce malo intenzívne zaoberať – vid'. www.chez.sk.

Aj napriek všetkým týmto skutočnostiam naša organizácia v rámci svojich možností aj naďalej pokračuje v zachovaní a zveľaďovaní národnej kultúrnej pamiatky. Opravy lokomotívneho a vozňového parku sa tento rok zamerali na III. etapu generálnej obnovy pamiatkovo chránenej parnej lokomotívy ČKD – Kolbenka (ktorú grantom opäť podporilo **Ministerstvo kultúry SR**) a pokračujeme i v bežnej údržbe osobných i nákladných vozňov (malým grantom ich tento rok podporila OOCR Horehronie v spolupráci s BBSK). Výraznú časť našich finančných prostriedkov pohltili prípravy na realizáciu projektu „Tvoríme krajinu pre ľudí“ – vid'. nižšie.

Cestovný poriadok bol tento rok opäť bez významnejších zmien. Tradičný každodenný „**storočný drevorubačský parný vlak**“ s bufetovým a detským vozňom Chvatimech – Vydrovo skanzen a späť s historickou súpravou vedenou parnou lokomotívou musel byť v roku 2017 zrušený, rovnako ako všetky pravidelné vlakové spoje v úseku Šánske – Chvatimech. Technický stav železničného zvršku, predovšetkým drevených podvalov (vymieňaných dobrovoľníkmi už pred vyše 35 rokmi) viac nedovoľuje v tomto úseku pravidelnú každodennú prevádzku vlakov. S vypätím všetkých síl dobrovoľníkov udržiavame tento úsek trate aspoň v bezpečnom zjazdnom stave pre služobné a mimoriadne vlaky a trpezlivo sa snažíme získať grant pre jeho generálnu opravu – viď. projekt www.chez.sk.

Spoločne s OOCR Horehronie sme na uzatvorenom úseku trate Hronec – Šánske s veľkým úspechom zahájili už v roku 2019 ako prví na Slovensku prevádzku šliapacích **cyklodrezín**, ktoré už dlhší čas fungujú v mnohých okolitých štátoch EU. Prevádzka

Horehronských cyklodrezín však bola následne kontrolou Dopravného úradu SR prehlásená za nelegálnu a museli sme ju riešiť legislatívnou zmenou zákona o dráhach. Rovnako sme museli riešiť likvidačnú pokutu v pôvodnej výške takmer **30 000,- €**, ktorú nám Dopravný úrad za údajne nelegálnu prevádzku šliapacích drezín vyrubil a trval na nej, aj keď postupne v znížených výškach. Nakoniec sme spor na štvrté odvolanie vyhrali, síce nie na „podstate veci“, ale „z dôvodu uplynutia subjektívnej prekluzívnej lehoty“. Spoločne s Ministerstvom dopravy SR sa nám následne podarilo zmeniť zákon o dráhach tak, že prevádzku drezín už presne pomenoval a ich prevádzku už umožňuje. V sezóne 2023 si tak mohlo vypožičať cyklodreziny opäť vyše **3 642** spokojných návštevníkov.

S dlhodobou významnou podporou BBSK pokračujeme v príprave projektu **„Tvoríme krajinu pre ľudí – revitalizácia Hrončianskej doliny“** a úspešne napredujú postupné rokovania o finančnej podpore i realizácii projektu. Napriek oficiálnemu schváleniu a zaradeniu ČHŽ do systému integrovanej dopravy i Plánu udržateľnej mobility na úrovni poslancov BBSK narážame zatiaľ stále na aktívny odpor zo strany starostu obce Čierny Balog a niektorých (cca dvoch-troch) poslancov obecného zastupiteľstva – veríme ale, že trpezlivým vysvetľovaním postupne dosiahneme aspoň zmiernenie ich negatívneho postoja k rozvoju obce. Úžasnou správou sa stal dňa 3. 4. 2020 podpis zmluvy o odkúpení 17-tich ks zánovných elektrických jednotiek zo švajčiarskej Waldenburgbahn. ČHŽ zvíťazila v súťaži o ich získanie v konkurencii viacerých uchádzačov z Nemecka, Rakúska, Rumunska a Madagaskaru a položila tak základný kameň pre svoj ďalší rozvoj a napredovanie. V dňoch 8. - 10. 4. 2021 sme všetky jednotky prepravili z ich domovskej dráhy vo Waldenburgu do prístavu Bazilej. Odtiaľ následne putovali dvoma riečnymi loďami po riekach Rýn a Mohan, kanálom RMD a Dunajom do prístavu Bratislava. 11. - 12. 5. 2021 sme ich preložili na nákladné vozne a 14. 5. 2021 konečne dvomi autožeriavmi preložili na nové domovské koľaje ČHŽ v Hronci. Časovo, logisticky i finančne veľmi náročnú prepravu nám pomohli realizovať viacerí priatelia, firmy a dobrovoľníci. Električky dnes čakajú na realizáciu obnovy železničného zvršku, elektrifikáciu i celkovú revitalizáciu ČHŽ v oplotenom a stráženom depozitári v Hronci. 1.8.2022 sa nám pomocou sponzorskej elektrocentrály CAT podarilo jednu súpravu už i oživiť a od Mikulášských jázd 2022 si tak môžu ich komfort i vynikajúce chodové vlastnosti vyskúšať

aj naši návštevníci. V roku 2023 pokračovala skúšobná prevádzka a schvaľovanie týchto súprav.

Projekt ČHEŽ sme podporili aj organizáciou medzinárodnej konferencie v rámci programu „Európsky rok železníc“ pod názvom „**Progresívne rozvojové možnosti dopravy v sídlach a regiónoch – Ekologické dopravné systémy**“ konanej v dňoch 24. – 25. 6. 2021 v Osrblí. V rámci programu konferencie štátny tajomník Ministerstva dopravy a výstavby SR pán Ing. Jaroslav Kmeť spolu so starostom obce Hronec pánom Bohuslavom Nemkom prvýkrát **symbolicky slávnostne zdvihli zberač** jednej z elektrických jednotiek na revitalizovanom námestí obce Hronec.

V obnove a údržbe ostatných traťových úsekov sme pokračovali v našej snahe definitívne dorobiť úsek Čierny Balog – Vydrovo, na konci ktorého by v budúcnosti mala byť vybudovaná Európska lesná škola. Jej výstavbu však LSR, š.p. po položení základného kameňa v roku 2008 následne úplne pozastavili a zatiaľ stále nedošlo k zmene ich oficiálneho stanoviska. V tomto roku sme preto pokračovali aspoň s postupnou realizáciou zatiaľ kompromisnej dohody s premiestnením stanice ČHŽ nižšie, pod súčasný tábor Vydry. Podarilo sa nám pripraviť ďalšie podkladové vrstvy pre výstavbu definitívneho nástupištia a pokračujeme i v dokončovaní koľajiska a predĺžení nástupištia stanice Korytárske.

Na stanici Chvatimech udržiavame aj naďalej iba hrubú stavbu nového objektu stanice, WC a vyasfaltovanú odstavnú plochu parkoviska a nástupištia. Z finančných a organizačných dôvodov sa nepodarilo zatiaľ toto prostredie definitívne skultivovať, oceňujeme **pomoc obce Podbrezová** a ich klubu dôchodcov aspoň pri udržiavaní čistoty a poriadku. Vďaka spolupráci s dodávateľom stavby kanalizácie Valaská – Hronec sme vyrovnali celú plochu výkopovou zeminou a je tak pripravená pre ďalšiu výstavbu.

Pre potreby ubytovania dobrovoľníkov sa nám tento rok opäť podarilo mierne pokračovať v rekonštrukcii podkrovia nad budovou garáží v Čiernom Balogu. V dielňach v Hronci a na stanici Čierny Balog sme opäť rozšírili technické prostriedky pre opravy

i prevádzku lokomotív – v Čiernom Balogu sme pokračovali s obnovou prehliadkového a revízneho kanála pre osobné vozne, opravou horného hajcu a opäť sme vylepšili i parkovú úpravu a detské ihrisko na stanici Čierny Balog aj vo výhybni Šánske. „Vďaka“ udaniu pána starostu sa však bežná, vopred ohlásená oprava horného hajcu, stala predmetom štátneho stavebného dozoru. Pre opravu tohto **obecného majetku** (ktorú sme robili na vlastné náklady) sme na naše finančné náklady museli zabezpečiť ešte aj komplexnú stavebnú dokumentáciu vrátane dodatočného stavebného povolenia jeho historicky dlhodobo existujúcej prístavby. V roku 2021 sme tento proces konečne úspešne ukončili a v roku 2023 pokračujeme s dokončovacími prácami. Podobný osud má aj naše ohlásenie stavby prístavby skladovacích priestorov a letnej terasy k budove staničky – obec trvá na riadnom stavebnom konaní, ktoré je pomerne finančne náročné. Absolvovali sme ho na naše trovy, ale vydanie stavebného povolenia trvalo vyše dvoch rokov (!) Dokončenie opravy budovy stanice v Čiernom Balogu, ktorá bola poškodená pri nami nezavinenom výbuchu plynu a ktorú sme zachránili ako dobrovoľníci a nepretržite sa o ňu staráme z vlastných zdrojov už od roku 1983, sa podarilo v roku 2023 dokončiť prístavbou „**zimnej záhrady**“ a skladovacích priestorov a kapacita vyhľadávanej staničnej reštaurácie „Lempáreň“ sa tak podarilo navýšiť o **24** stoličiek. Úplne zničená budova vrátane kancelárií ČHŽ postupne získala v rámci obnovy nové podlahy, centrálné podlahové kúrenie s kotolňou, nové vnútorné a vonkajšie omietky, okná a dvere, rozvody elektriny, vody i odpadov a aj následné zariadenie. Obnova zničenej **pamiatkovo chránenej** budovy staničky bola a je finančne veľmi náročná, dlhodobá a podarilo sa ju zrealizovať iba vďaka ústretovosti a ochote našich priateľov požičať nám finančné prostriedky. V tejto sezóne bola prevádzka reštaurácie spustená už **šiestu sezónu** a stretáva sa s veľkým úspechom u našich cestujúcich i miestnych obyvateľov. Centrum návštevníkov sa po technickým stavom podvalov vynútenom obmedzením prevádzky pravidelných vlakov z Chvatimechu presunulo na Čierny Balog a ako bolo spomínané vyššie, súbeh prevádzky vlakov, staničnej reštaurácie, podávanie informácií a predaj cestovných vstupeniek je pre našich sprievodcov veľkou skúškou, v ktorej však čestne obstáli.

Podobná bola v minulosti situácia v Hronci, kde nám aj napriek stále platnému **Uzneseniu vlády SSR č. 6/1988** Lesy Slovenskej republiky, š.p. odmietli v roku 1994 odovzdať pôvodné dielne lesnej železnice a po rokoch vynútených nájmov a ťahaníc sme ich

nakoniec museli v roku 2014 odkúpiť za cenu 65 485 €. Spolu so zaplateným nájomom za ostatné roky vo výške 40 584 € nás tak „naše“ dielne lesnej železnice stáli spolu **106 070 €**. Veľká škoda týchto peňazí, mohli byť investované do ďalšieho rozvoja ČHŽ. Nezostáva nám však iné, než zarobiť si takéto peniaze sezónnou prevádzkou národnej kultúrnej pamiatky... Ale aspoň sa po 20 rokoch získané dielne v Hronci konečne začínajú postupne meniť na múzeum a opravovňu historických predovšetkým parných strojov. V budúcnosti vidíme perspektívu jeho otvorenia aj pre verejnosť, a to najmä v súvislosti s rekonštrukciou celého úseku trate Chvatimech – Čierny Balog. Nádejou je veľmi dobrá spolupráca s obcou Hronec, ktorá sa v rámci dokončenia stavby kanalizácie postarala i o obnovu priestorov námestia a spolu s OOCR Horehronie i miestnymi podnikateľmi pripravila zriadenie trvalej turistickej informačnej kancelárie spojenej s požičovňou šliapacích drezín a bicyklov. **Zbytočne stratených 20 rokov budeme však len ťažko doháňať** aj napriek úplne inej situácii s podporou aktivít cestovného ruchu i železničky zo strany **obecného úradu Hronec** – tam je doslova radosť pracovať.

Zatiaľ bez akýchkoľvek zmien pokračuje i nepochopiteľne nespravodlivé a netransparentné pridelenie **verejných financií - dotácií** z obce pre ČHŽ v porovnaní s ostatnými subjektmi cestovného ruchu v obci (LSR, š.p., Vydra, o.z.), rovnako ako vynútené platenie nájomov v rozpore s Uznesením vlády SSR č.6/1988 štátnym lesom. Vzhľadom na situáciu vo vývoji komunálnej politiky obce Čierny Balog však nepredpokladáme, že by sa súčasný stav zmenil – viď. tabuľky:

Tabuľka pridelených príspevkov pre CR z obecného rozpočtu v ostatných rokoch:

	2008 Sk	2009 Sk	2010 €	2011 €	2012 €	2013 €	2014 €	2015 €	2016 €	2017 €	2018 €	2019 - 2023 €
LSR	210 000	210 000	6 900	6 900	6 900	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 x 5 000,-
Vydra	130 000	200 000	5 000	5 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	5 x 5 000,-
ČHŽ	120 000	120 000	3 000	(0) 3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	(0) 3 000	3 000	5 x 0,-

Tabuľka zaplatených nájmov a iných poplatkov štátnym lesom, ktoré ČHŽ musela a stále musí platiť v rozpore s Uznesením vlády SSR č. 6/1988:

Pozemky pod a traťou žeriavom v Hronci	1992 – 2002	1820 Kčs/Sk/rok	20 020,- Sk
	2003 – 2007	12 333,- Sk/rok	61 665,- Sk
	2008 – 2014	24 666,- Sk/rok	172 662,- Sk
Pozemky pod traťou Hronec	2015 – 2023	746,25 €	5 970,- €
Depo a dielne v Hronci	2002 – 2003	3 000,- Sk/rok	6 000,- Sk
	2004 – 2009	172 645,- Sk/rok	1 035 870,- Sk
	2010 – 2014	1 200,- €/rok	6 000,- €
Odkúpenie dielní v Hronci	2014		65 458,- €
Múzeum Čierny Balog	2012 – 2023	225,- €/rok	2 475,- €
Spolu			122 925,25 €

Úplne skončila aj obojstranne výhodná spolupráca s vedením obce Čierny Balog vo veci využívania prác VPP a spoločne viac nepokračujeme v príležitostnom čistení Hrončianskej doliny i okolia rieky a trate ČHŽ smerom do Hronca. Pri realizácii projektu cyklocestičky Hrončianskou dolinou za takmer 300 000 € (fond EÚ) nám zhotoviteľ stavby podkopaním násypu vážne poškodil cca 10 m úsek trate. Na naše zdesenie sa po slušnej žiadosti o nápravu vzniknutej škody za zhotoviteľa postavila obec ako investor a celý trápny prípad musel prísť riešiť riaditeľ odboru stavieb MDaV SR osobne. Až na základe jeho jasného stanoviska o poškodení dráhy obec pod tlakom pristúpila k náprave škody v hodnote cca 6 000 €. Túto čiastku si však už nijako nevymáhala od zhotoviteľa stavby – takže sme ju nakoniec **zaplatili my všetci občania** obce Čierny Balog. Veľmi zaujímavý prístup...

Pokračujeme i v úspešnej reprezentácii Slovenska na zahraničnom fóre – aj tento rok sme upevňovali medzinárodné vzťahy s **Alishan Forest Railway na Taiwane** (AFR) s cieľom získať pre prevádzku na ČHŽ unikátnu parnú lokomotívu typu SHAY (bola by jediná v Európe). Začiatkom leta 2019 sme sa zúčastnili medzinárodnej konferencie Ázijsko-pacifického kultúrneho historického dedičstva, kde sme predniesli dva odborné referáty. Skupina našich odborníkov vykonala i demontáž vybranej parnej lokomotívy **SHAY č. 17** a pripravila ju na generálnu opravu, prípadne na prepravu lodným kontajnerom do Európy. Naším priateľom z AFR sme koncom roka 2019 odoslali i komplexnú odbornú štúdiu zisteného technického stavu lokomotívy a ponuku na jej opravu. A v roku 2023 vycestovala ďalšia skupina našich odborníkov pripraviť už konečné a presné podmienky vzájomnej spolupráce. Nádej na vyvrcholenie celého projektu – dlhodobé zapožičanie unikátnej parnej lokomotívy SHAY pre prevádzku na ČHŽ sa tým opäť priblížila, aj keď ju ešte stále brzdí doznievanie celosvetového problému s pandemiou COVID-19. Predpokladáme však, že budúci rok už dokončíme všetky legislatívne požiadavky štátnych inštitúcií na vývoz tejto na Taiwane tiež evidovanej Národnej kultúrnej pamiatky do Európy. Následne by sa lokomotíva mala loďou prepraviť do dielní „**Múzea starých strojů a technologií**“ v Žamberku, kde bude vykonaná jej celková generálna oprava vrátane výroby úplne nového parného kotla, zodpovedajúceho súčasným požiadavkám na prevádzku tohto určeného technického zariadenia v EU a reštaurácie použiteľných pôvodných historických súčiastok. Ďalšou etapou našej vzájomnej dohody s Taiwanom bude prevádzkové využitie – prezentácia lokomotívy na ČHŽ i na mnohých ďalších spriatelených úzkorozchodných železničkách v EU (v Maďarsku, Poľsku, Česku, Rakúsku i vo Walese) spojené s výukovo-školiacim programom pre našich Taiwanských priateľov v dĺžke trvania šesť rokov.

V roku 2013 získanú **Cenu za krajinu Slovenskej republiky**, udeľovanú Ministerstvom životného prostredia SR za prínos k tvorbe a ochrane pôvodnej krajiny, sme doplnili v roku 2014 i celoeurópskym ocenením „**Europe Landscape Award**“, udeľovaným Radou Európy najúspešnejším projektom v rámci všetkých členských štátov EU a v rokoch 2015 a 2016 opakovanou propagáciou železničky a nášho regiónu na medzinárodných konferenciách. V domácom prostredí obdržala v roku 2014 železnička vďaka návrhu skupiny poslancov **Cenu obce Čierny Balog**. Záchrana železničky si za ostatný čas získala uznanie aj rôznych iných organizácií – na Slovensku napríklad „**Sedem divov nášho kraja**“, trojnásobný „**TOP 7 okresu Brezno**“ v kategórii naj organizácie, v Európe prestížnu cenu **Európa Nostra** v roku 1993, celosvetovú **Fordovú cenu** v roku 1994, **Výročnú cenu časopisu Pamiatky a múzea** v roku 1995, **Cenu za čin roka v cestovnom ruchu** za rok 2007 udeľovanú Združením turizmu, UMB Banská Bystrica a anglickej poradenskej firmy pre cestovný ruch L&R International Managment Development Ltd. Dlhodobo pokračuje i viacročná spolupráca s **Ministerstvom kultúry SR** – predovšetkým v oblasti získavania grantov na opravy našich historických lokomotív, rovnako pokračuje spolupráca s **Národným technickým múzeom v Prahe** vo veci dlhodobého prenájmu osobného vozňa Balm/ú 619.

Rok 2023 bol pre našu organizáciu v mnohom opäť zlomový. Spolu s našimi najstaršími dobrovoľníkmi sme si pripomenuli už 40 rokov od prvých dobrovoľníckych „**Táborov záchrancov železničky**“ vo Vydrovskej doline, ktorého sa zúčastnila necelá stovka našich „veteránov“.

ZVADLO

Milí kamarádi, Love, přátelé a příznivci ČHŽ,

letos v létě uplyne 40 let od léta roku 1983, kdy se začaly práce na záchraně a obnově úzkorozchodné Čiernohronskej železničky. Chtěli bychom to oslavit, tak tady je pár informací pro Vás:

Oslavy budou od 5. 7. - 9. 7. 2023, s tím, že hlavní program pořádáme ve čtvrtek 6. 7. 2023 od 16.00 hod do 20.00 hod na Svätom Jáne.

Každý kdo přijede, ohlásí se v kanceláři ČHŽ a nafiluje na základě svého ročníkového trička volné lístky na železničku. Ubytování si řeší každý sám v okolitých hotelech a penzionech. Pro Ty, kteří ještě nepamětlivě spát ve spacáku je přímo na Svätom Jáne na louce možné postavit stany (splachovací WC, tekoucí pitná voda a ohniště s bufetem), odstavené tam budou po celý týden i uzavřené osobní vagony s možností spaní a zatopení v nich.

Ubytování je možné i v brigádnické ubytovně ČHŽ na stanici v Čiernom Balogu cca pro 30 lidí. Program bude jako obvykle "malostrukturovaná hra", kromě jiného přijede parní válec, budou jezdit parní lokomotivy a vystoupí country skupina Záhuráci zo Spišských Vlachov. Jídla a pití bude k dispozici dostatek.

Mějte se krásně a ať to pára tlačí!
Váš Pip, Aleš & Black Balock company.

Jak se dostanete 6.7. na Svätý Ján:
Pěšky, na kole, rogačem, padákem, nebo i autem po cestě z Hronce, nebo po cyklostezičce z Čierneho Balogu.
Mimořádným vlakem ČHŽ - odjezd Čierny Balog 15.00 hod, nebo Hronec 16.00 hod.
Po ukončení programu pojedí mimořádný vlak zpět ve 20.00 hod do Hronce a 21.00 hod do Čierneho Balogu.

*kronika tábora rekonštrukcie úzkokoľajnej
železnice Čierny Balog - Uydovská
dolina*

*1. etapa
júl - august
(až december)
1983*

V súvislosti so získaním a následnom sprevádzkovaním švajčiarskych vozidiel sa nám podaril úspech na medzinárodnej úrovni, o ktorom informovali domáce aj zahraničné médiá, čo opäť napomohlo k zviditeľneniu Čiernohronskej železnice. **Veľmi pozitívne vnímame aj zvýšený záujem o osud našej organizácie a úprimne si vážime prejavy solidarity a podporu, ktorú nám i týmto spôsobom verejnosť vyjadruje.** Čiernohronská železnica sa za roky svojej existencie stáva dôstojným a vyhľadávaným partnerom pri organizovaní rôznych podujatí nielen v oblasti cestovného ruchu, ale aj v odbornom prostredí (zástupcovia ČHŽ boli opakovane prizvaní k Okrúhlemu stolu Driving digital 2022, kde sa stretli s poprednými lídrami z verejného aj súkromného sektora a zapojili sa do odbornej diskusie o vytváraní Inteligentných bezemisných zón v mestách a o udržateľnej mobilitě v regiónoch Slovenska). V spolupráci s BBSK a ich odborným dodávateľom sa podaril dokončiť **a schváliť** aj nový **Plán udržateľnej mobility a Plán dopravnej obslužnosti pre celý Banskobystrický kraj**, ktorý obsahuje už aj zapojenie ČHEŽ do Integrovaného dopravného systému BBSK. V roku 2023 bola vydaná aj ďalšia edícia pamätnej mince s motívom Čiernohronskej železnice, ktorá má zberateľskú hodnotu. Na minci je vyobrazená naša najmenšia zachovaná unikátna úzkorozchodná parná lokomotíva R III c Smoschewer z roku 1918 – ďalší šperk ČHŽ.

Napriek všetkým pozitívam, úspechom a uznaniam však stále zostáva smutným konštatovaním fakt, že nebyť každoročného až neuveriteľne zanovitého nasadenia predovšetkým zahraničných dobrovoľníkov a občasnej významnej grantovej finančnej pomoci opäť väčšinou zo zahraničia (Slovensko-švajčiarsky revolvingový fond, Maďarsko-slovenský cezhraničný projekt EU) – vzt'ah domácich zodpovedných inštitúcií k ČHŽ by železničku „pri živote“ neudržal... Pokiaľ v budúcnosti nedôjde k zásadnej zmene vo vzt'ahu predstaviteľov zodpovedných inštitúcií k železnici, predovšetkým vo finančnej oblasti, ako budú postupne starnúť a ubúdať jej dobrovoľníci, postupne začne upadať i jej prevádzka. Ale možno až vtedy zistíme, čo strácame...

3. Ročná účtovná závierka a jej zhodnotenie

Ročná účtovná závierka k 31.12.2023 tvorí prílohu tejto správy. Majetok organizácie je vo výške 965 746,68 €, vlastné zdroje krytia majetku sú vo výške 522 454,69 €.

Strana aktív (v EUR)		2023	2022	Rozdiel
A.	MAJETOK SPOLU	890 845,73 €	898 272,33 €	- 7 426,60 €
1.	Dlhodobý nehmotný majetok	61 693,00 €	61 693,00 €	- €
2.	Dlhodobý hmotný majetok	829 152,73 €	836 579,33 €	- 7 426,60 €
3.	Dlhodobý finančný majetok			- €
B.	OBEŽNÝ MAJETOK SPOLU	74 900,95 €	207 630,42 €	- 132 729,47 €
1.	Zásoby	26 070,68 €	15 889,05 €	10 181,63 €
2.	Dlhodobé pohľadávky		1 200,00 €	- 1 200,00 €
3.	Krátkodobé pohľadávky	27 835,00 €	30 506,80 €	- 2 671,80 €
4.	Finančné účty	20 995,27 €	160 034,57 €	- 139 039,30 €
C.	C. ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU	- €	- €	- €
1.	Náklady budúcich období			- €
2.	Príjmy budúcich období			- €
AKTÍVA celkom		965 746,68 €	1 105 902,75 €	- 140 156,07 €

Strana pasív (v EUR)		2023	2022	Rozdiel
A.	VLASTNÉ ZDROJE KRYTIA MAJETKU SPOLU	522 454,69 €	546 940,84 €	- 24 486,15 €
1.	Imanie a peňažné fondy	14 219,13 €	14 219,13 €	- €
2.	Fondy tvorené zo zisku			- €
3.	Nevysporiadaný výsledok hospodárenia min.rokov	532 721,71 €	524 477,31 €	8 244,40 €
4.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	- 24 486,15 €	8 244,40 €	- 32 730,55 €
B.	CUDZIE ZDROJE SPOLU	352 101,97 €	426 732,37 €	- 74 630,40 €
1.	Rezervy			- €
2.	Dlhodobé záväzky	850,70 €	616,06 €	234,64 €
3.	Krátkodobé záväzky	37 224,21 €	26 805,99 €	10 418,22 €
4.	Bankové výpomoci a pôžičky	314 027,06 €	399 310,32 €	- 85 283,26 €
C.	ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU	91 190,02 €	132 229,54 €	- 41 039,52 €
1.	Výdavky budúcich období		78,54 €	- 78,54 €
2.	Výnosy budúcich období krátkodobé			- €
3.	Výnosy budúcich období dlhodobé	91 190,02 €	132 151,00 €	- 40 960,98 €
PASÍVA celkom		965 746,68 €	1 105 902,75 €	- 140 156,07 €

Náklady tvorili hlavne platby za služby, nákup materiálu, opravy, osobné náklady a energie v celkovej výške 534 234,55 € v nasledovnom členení:

Náklady (v EUR)		2023			2022
		Hlavná nezdaňovaná činnosť	Podnikateľská zdaňovaná činnosť	Spolu	
50	Spotrebované nákupy	75 386,56 €	2 279,19 €	77 665,75 €	104 144,83 €
501	Spotreba materiálu	63 391,39 €	1 565,25 €	64 956,64 €	89 827,70 €
502	Spotreba energie	11 995,17 €	713,94 €	12 709,11 €	14 317,13 €
51	Služby	258 398,33 €	1 940,10 €	260 338,43 €	208 551,80 €
511	Opravy a udržiavanie	60 123,91 €	228,19 €	60 352,10 €	86 436,55 €
512	Cestovné			- €	
513	Náklady na reprezentáciu	381,60 €		381,60 €	740,53 €
518	Ostatné služby	197 892,82 €	1 711,91 €	199 604,73 €	121 374,72 €

Náklady (v EUR)		2023			2022
		Hlavná nezdaňovaná činnosť	Podnikateľská zdaňovaná činnosť	Spolu	
52	Osobné náklady	83 815,80 €	2 759,43 €	86 575,23 €	92 390,62 €
521	Mzdové náklady	62 370,92 €	2 025,07 €	64 395,99 €	68 579,10 €
524	Zákonné SP a ZP	19 004,39 €	617,06 €	19 621,45 €	21 373,29 €
525	Ostatné sociálne poistenie			- €	
527	Zákonné sociálne náklady	2 440,49 €	117,30 €	2 557,79 €	2 426,18 €
528	Ostatné sociálne náklady			- €	12,05 €
53	Dane a poplatky	375,80 €	118,40 €	494,20 €	862,21 €
531	Daň z motorových vozidiel		118,40 €	118,40 €	118,40 €
532	Daň z nehnuteľností	85,98 €		85,98 €	85,98 €
538	Ostatné dane a poplatky	289,82 €		289,82 €	657,83 €
54	Ostatné náklady	28 864,93 €	380,60 €	29 245,53 €	23 625,33 €
542	Ostatné pokuty a penále			- €	30,00 €
544	Úroky	17 345,52 €		17 345,52 €	10 787,48 €
545	Kurzové straty	9,03 €		9,03 €	24,54 €
546	Dary			- €	2 822,12 €
547	Osobitné náklady	6 653,50 €		6 653,50 €	4 469,80 €
548	Manká a škody			- €	237,32 €
549	Iné ostatné náklady	4 856,88 €	380,60 €	5 237,48 €	5 254,07 €
55	Odpisy, predaný majetok	71 364,54 €	5 950,87 €	77 315,41 €	71 950,55 €
551	Odpisy DNM a DHM	71 364,54 €	2 429,61 €	73 794,15 €	67 124,07 €
554	Predaný materiál		3 521,26 €	3 521,26 €	2 912,40 €
556	Tvorba fondov			- €	1 914,08 €
56	Poskytnuté príspevky	2 600,00 €	- €	2 600,00 €	600,00 €
562	Poskytnuté príspevky iným účt. jednotkám	2 600,00 €		2 600,00 €	600,00 €
Náklady celkom		520 805,96 €	13 428,59 €	534 234,55 €	502 125,34 €

Výnosy organizácie tvorili predovšetkým tržby z predaja služieb, aktivácia dobrovoľníckej činnosti, tržby z ekonomickej činnosti, príspevky a dary od fyzických osôb a právnických osôb, príspevky z podielu zaplatenej dane a dotácie z verejných prostriedkov, spolu vo výške 510 796,45 €.

Výnosy (v EUR)		2023			2022
		Hlavná nezdaňovaná činnosť	Podnikateľská zdaňovaná činnosť	Spolu	
60	Tržby za vlastné výkony a tovar	338 843,96 €	8 367,50 €	347 211,46 €	372 062,75 €
602	Tržby z predaja služieb	338 843,96 €	8 367,50 €	347 211,46 €	372 062,75 €
62	Aktivácia	45 151,09 €	- €	45 151,09 €	26 116,36 €
622	Aktivácia vnútroorganizačných služieb	45 151,09 €		45 151,09 €	26 116,36 €
64	Ostatné výnosy	7 546,62 €	- €	7 546,62 €	727,62 €
646	Prijaté dary			- €	727,62 €
649	Iné ostatné výnosy	7 546,62 €		7 546,62 €	
65	Tržby z predaja a prenájmu majetku	- €	20 609,50 €	20 609,50 €	19 012,40 €
651	Tržby z predaja DNM a DHM		200,00 €	200,00 €	
654	Tržby z predaja materiálu		5 293,50 €	5 293,50 €	3 412,40 €
656	Výnosy z použitia fondu			- €	600,00 €
658	Výnosy z nájmu majetku		15 116,00 €	15 116,00 €	15 000,00 €
66	Prijaté príspevky	19 461,56 €	- €	19 461,56 €	14 809,37 €
662	Prijaté príspevky od iných organizácií	9 394,76 €		9 394,76 €	7 583,33 €
663	Prijaté príspevky od fyzických osôb	6 760,70 €		6 760,70 €	1 910,00 €
665	Príspevky z podielu zaplatenej dane	3 306,10 €		3 306,10 €	3 311,96 €
667	Prijaté príspevky z verejných zbierok			- €	2 004,08 €

Výnosy (v EUR)		2023			2022
		Hlavná nezdaňovaná činnosť	Podnikateľská zdaňovaná činnosť	Spolu	
69	Prevádzkové dotácie	70 816,22 €		70 816,22 €	79 222,36 €
Výnosy celkom		481 819,45 €	28 977,00 €	510 796,45 €	511 950,86 €

Hospodársky výsledok za hlavnú činnosť nezdaňovanú vykázal stratu vo výške – 38 986,51 €. Ekonomická, zdaňovaná činnosť vykázala zisk, po zdanení vo výške 14 500,36 €. Celkový hospodársky výsledok k 31.12.2023 je vykázaný ako strata vo výške – 24 486,15 € a bude umorená zo ziskami minulých období.

Výnosy (v EUR)		2023			2022
		Hlavná nezdaňovaná činnosť	Podnikateľská zdaňovaná činnosť	Spolu	
591	Daň z príjmu		1 048,05 €	1 048,05 €	1 581,12 €
Výsledok hospodárenia		- 38 986,51 €	14 500,36 €	- 24 486,15 €	8 244,40 €

4. Výrok auditora k ročnej účtovnej uzávierke

Čiernohronska železnica, n.o. nemá v roku 2023 povinnosť štatutárneho auditu ročnej účtovnej závierky a výročnej správy za rok 2023.

5. Prehľad peňažných príjmov a výdavkov (cash-flow)

Stav peňažných prostriedkov k 1.1.2023:		160 029,07 €
	- pokladnica	4 269,01 €
	- bankové účty	155 760,06 €

Príjmy:		
A1	Z hlavnej bežnej činnosti celkom	308 455,35 €
	- z verejnoprospešnej činnosti	258 993,79 €
	- z dotácií	30 000,00 €
	- z darov fyzických a právnických osôb	16 155,46 €
	- z verejnej zbierky	- €
	- z príspevkov z podielu zaplatenej dane	3 306,10 €
A2	Z podnikateľskej zdaňovanej činnosti	36 374,31 €
B	Z cudzích zdrojov na obstaranie dlhodobého majetku	- €
	- z verejných zdrojov	- €
	- zo súkromných zdrojov	- €
C	Prijaté pôžičky, finančné výpomoci, ostatné príjmy	- €
Príjmy spolu:		344 829,66 €

Výdaje:		
D1	Na hlavnú bežnú činnosť	318 789,56 €
	- na správu	105 272,03 €
	- na všeobecne prospešnú činnosť	213 517,53 €
D2	Na podnikateľskú zdaňovanú činnosť	13 428,59 €

E	Na obstaranie dlhodobého majetku	66 367,55 €
F	Vrátenie pôžičiek, finančných výpomoci, ostatné výdavky	85 283,26 €
Výdaje spolu:		483 868,96 €

Stav peňažných prostriedkov k 31.12.2023:		20 989,77 €
	- pokladnica	253,42 €
	- bankové účty	20 736,35 €

6. Prehľad rozsahu výnosov v členení podľa zdrojov a nákladov podľa činnosti

Výnosy (v EUR)		2023	% z celk. výnosov 2023	2022	% z celk. výnosov 2022
1.	Výnosy (príjmy) z činnosti - vlastné zdroje	420 518,67 €	82,33%	417 191,51 €	81,49%
a)	- tržby z hlavnej činnosti	338 843,96 €		370 103,55 €	
b)	- tržby z ekonomickej/podnikateľskej činnosti	20 609,50 €		20 371,60 €	
c)	- ostatné výnosy	7 546,62 €		- €	
d)	- aktivácia	45 151,09 €		26 116,36 €	
e)	- charitatívna reklama	8 367,50 €			
f)	- výnosy z použitia fondu	- €		600,00 €	
2.	Výnosy (príjmy) na činnosť - súkromné zdroje	16 155,46 €	3,16%	12 225,03 €	2,39%
a)	- dary a príspevky právnických osôb	9 394,76 €		7 583,33 €	
b)	- dary a príspevky fyzických osôb	6 760,70 €		2 637,62 €	
c)	- verejná zbierka	- €		2 004,08 €	
3.	Výnosy (príjmy) na činnosť - verejné zdroje, príspevky z podielu zaplatenej dane	74 122,32 €	14,51%	82 534,32 €	16,12%
a)	- z verejných prostriedkov - dotácie, príspevky ost.	70 816,22 €		79 222,36 €	
b)	- z podielu zaplatenej dane	3 306,10 €		3 311,96 €	
Výnosy celkom		510 796,45 €	100,00%	511 950,86 €	100,00%

Náklady (v EUR)		2023	% z celk. nákladov 2023	2022	% z celk. nákladov 2022
1.	Náklady na správu a prevádzku	114 198,43 €	21,38%	53 908,69 €	10,74%
a)	- správa, prevádzka a fundraising	114 198,43 €		51 994,61 €	
b)	- tvorba a zúčtovanie fondov	- €		1 914,08 €	
2.	Náklady na hlavnú činnosť, z toho	404 007,53 €	75,62%	438 010,01 €	87,23%
a)	Rozvoj a ochrana kultúrnej technickej pamiatky	404 007,53 €		438 010,01 €	
3.	Náklady na ekonomickú/podnikateľskú činnosť	13 428,59 €	2,51%	9 606,64 €	1,91%
4.	Poskytnuté príspevky	2 600,00 €	0,49%	600,00 €	0,12%
Náklady celkom		534 234,55 €	100,00%	502 125,34 €	100,00%
	Daň z príjmu	1 048,05 €		1 581,12 €	
Výsledok hospodárenia		- 24 486,15 €		8 244,40 €	

7. Stav a pohyb majetku a záväzkov:

Pohyb majetku v účtovnom období roka 2023 bol nasledovný:

Majetok	K 01.01.2023	Prírastky	Úbytky	K 31.12.2023
021-081 Stavby	140 498,73 €	1 895,00 €	25 339,96 €	117 053,77 €
022-082 Samostatne hnutelné veci	7 927,58 €		3 959,28 €	3 968,30 €
023-083 Dopravné prostriedky	193 096,30 €		44 494,91 €	148 601,39 €

Majetok		K 01.01.2023	Prírastky	Úbytky	K 31.12.2023
041	Obstaranie DNM	61 693,00 €			61 693,00 €
042	Obstaranie DHM	495 056,72 €	66 367,55 €	1 895,00 €	559 529,27 €
112	Materiál na sklade	9 483,55 €	39 292,83 €	29 111,20 €	19 665,18 €
119	Materiál na ceste	6 405,50 €			6 405,50 €
211	Pokladnica	4 269,01 €	181 828,66 €	185 844,25 €	253,42 €
213	Ceniny	5,50 €			5,50 €
221	Bankové účty	155 760,06 €	393 549,23 €	528 572,94 €	20 736,35 €
261	Peniaze na ceste		247 965,75 €	247 965,75 €	- €
311	Odberatelia	14 762,40 €	43 337,60 €	50 734,91 €	7 365,09 €
314	Poskytnuté prevádzkové preddavky		33 073,77 €	30 793,61 €	2 280,16 €
315-391	Ostatné pohľadávky		166 129,07 €	164 816,82 €	1 312,25 €
378	Iné pohľadávky	16 944,40 €	13 268,35 €	13 335,25 €	16 877,50 €
Majetok spolu:		1 105 902,75 €	1 186 707,81 €	1 326 863,88 €	965 746,68 €

Závazky		K 01.01.2023	Prírastky	Úbytky	K 31.12.2023
249	Ostatné krátkodobé fin. výpomoci	47 985,37 €		4 200,00 €	43 785,37 €
321	Závazky z obchodného styku	22 364,34 €	344 200,35 €	335 273,95 €	31 290,74 €
331	Závazky voči zamestnancom	1 619,01 €	51 789,92 €	50 578,24 €	2 830,69 €
336	Závazky voči SP a ZP	1 021,01 €	27 046,75 €	26 311,72 €	1 756,04 €
341	Daň z príjmov	1 581,12 €	1 048,05 €	1 581,12 €	1 048,05 €
342	Ostatné priame dane	200,74 €	5 180,77 €	5 082,82 €	298,69 €
343	Daň z pridanej hodnoty	19,77 €	10 014,02 €	10 033,79 €	- €
345	Ostatné dane a poplatky		347,45 €	347,45 €	- €
346	Dotácie a ostatné zúčtovanie so ŠR		30 000,00 €	30 000,00 €	- €
383	Výdavky budúcich období	78,54 €		78,54 €	- €
384	Výnosy budúcich období	132 151,00 €		40 960,98 €	91 190,02 €
461	Bankové úvery	351 324,95 €	17 417,52 €	98 500,78 €	270 241,69 €
472	Závazky zo sociálneho fondu	616,06 €	234,64 €		850,70 €
Závazky spolu:		558 961,91 €	487 279,47 €	602 949,39 €	443 291,99 €

8. Organizačná štruktúra

Správna rada pracovala v roku 2023 v zložení:

Igor Nemky – predseda
Radek Voigt - člen
Ján Kovalčík – člen

Revízorom bola:

Ing. Ivana Zacharová

Riaditeľom bol:

Ing. Aleš Bílek

V roku 2023 organizácia mala priemerný prepočítaný počet zamestnancov 2,40, z toho počet vedúcich pracovníkov 1, ostatné práce zaistovali sezónni pracovníci DOVP, DBČŠ, SZČO a dobrovoľníci v počte 186.

Správu zostavil:

Ing. Aleš Bílek
riaditeľ ČHŽ n.o.